

Sygn. akt XII 1 Co 1315/19

POSTANOWIENIE

Dnia 13 stycznia 2020 r.

Sąd Rejonowy Gdańsk – Południe w Gdańsku

Wydział XII Cywilny Sekcja do Spraw Egzekucyjnych

w składzie:

Przewodniczący: SSR Joanna Krata

po rozpoznaniu w dniu 13 stycznia 2020 r. w Gdańsku

na posiedzeniu niejawnym

sprawy egzekucyjnej z wniosku wierzyciela (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.

przeciwko dłużnikowi (...) z siedzibą w G. (poprzednio: (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółka komandytowo – akcyjna z siedzibą w W.)

ze skargi dłużnika na punkty 2 i 3 postanowienia z dnia 30 kwietnia 2019 r. Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w M. J. J. w sprawie egzekucyjnej Km (...)

wraz z wnioskiem o obniżenie opłaty egzekucyjnej

postanawia:

1. uchylić punkty 2 i 3 postanowienia Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w M. J. J. z dnia 30 kwietnia 2019 r. w sprawie Km (...);
2. umorzyć postępowanie w przedmiocie wniosku dłużnika o obniżenie opłaty egzekucyjnej;
3. zasądzić od wierzyciela (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. na rzecz dłużnika (...) z siedzibą w G. kwotę 147,00 (sto czterdzieści siedem) złotych tytułem zwrotu kosztów postępowania, w tym kwotę 97,00 (dziewięćdziesiąt siedem) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego.

SSR Joanna Krata

UZASADNIENIE

Dłużnik (...) z siedzibą w G., reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, w dniu 21 maja 2019 r. wystąpił ze skargą na czynności Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w M. J. J. w sprawie egzekucyjnej Km (...) tj. w zakresie punktów 2 i 3 postanowienia z dnia 30 kwietnia 2019 r. Dłużnik złożył również wniosek o obniżenie opłaty stosunkowej wskazując na niski nakład pracy Komornika oraz trudną sytuację majątkową dłużnika. Nadto dłużnik wniósł o zasądzenie od wierzyciela na swoją rzecz zwrotu kosztów postępowania, w tym zwrotu kosztów zastępstwa prawnego według norm przepisanych.

Skarżący zarzucił Komornikowi naruszenie art. 29 ust. 1 ustawy o kosztach komorniczych poprzez jego niewłaściwe zastosowanie tj. ustalenie opłaty stosunkowej na kwotę 46.909,96 złotych tj. w wysokości 10% zamiast 5% świadczenia pozostałego do wyegzekwowania, podczas gdy porozumienie zostało zawarte z wierzycielem przed upływem miesiąca od doręczenia dłużnikowi zawiadomienia o wszczęciu egzekucji.

Do skargi załączona została kopia porozumienia z dnia 02.10.2018r., obejmującego wierzytelności objęte nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu nakazowym w dniu 21 marca 2018 r. przez Sąd Okręgowy w W. w sprawie o sygn. akt XVI GNc (...).

Komornik przekazał uzasadnienie dokonania zaskarżonej czynności wraz z aktami egzekucyjnymi Km (...), wnosząc o odrzucenie, ewentualnie o oddalenie skargi oraz wniosku dłużnika o obniżenie opłaty stosunkowej.

Komornik m.in. podniósł, iż w oparciu o art. 29 ust.1 ustawy o kosztach sądowych legitymację do poinformowania Komornika o okoliczności zawarcia porozumienia w przedmiocie spłaty zobowiązania przez dłużnika, posiada wierzyciel. O przedmiotowym porozumieniu Komornik dowiedział się dnia 16 kwietnia 2019 r., kiedy do kancelarii komornika wpłynął wniosek wierzyciela o umorzenie postępowania egzekucyjnego w trybie art. 825 k.p.c., a zawiadomienie dłużnika o wszczęciu postępowania egzekucyjnego nastąpiło we wrześniu 2018 r. Komornik wyjaśnił, że przyjął wyższą 10% stawkę opłaty egzekucyjnej z dwóch powodów: wierzyciel złożył wniosek o umorzenie postępowania po upływie miesiąca od dnia doręczenia dłużnikowi zawiadomienia o wszczęciu egzekucji i wskazał, że przyczyna umorzenia wiąże się z zawarciem między stronami porozumienia odnośnie spłaty zobowiązania. Zdaniem Komornika, załączony przez dłużnika dowód zawarcia porozumienia między wierzycielem a dłużnikiem z dnia 2 października 2018 r. nie może być brany pod uwagę, skoro wierzyciel aż do dnia złożenia wniosku o umorzenie postępowania egzekucyjnego podtrzymywał wniosek o prowadzenie egzekucji, nadto Komornik zwrócił uwagę że porozumienie dotyczy innej wierzytelności niż ta będąca przedmiotem egzekucji w sprawie Km (...).

Sąd ustalił, co następuje:

Postępowanie egzekucyjne w sprawie Km (...) zostało wszczęte na wniosek wierzyciela (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. przeciwko dłużnikowi (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w G. (obecnie: (...) z siedzibą w G.) w oparciu o tytuł wykonawczy w postaci nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym z weksla z dnia 16 marca 2018 r. wydanego przez Sąd Okręgowy w W. w sprawie o sygn. akt XVI GNc (...), zaopatrzonego w klauzulę wykonalności z dnia 2 lipca 2018 r.

Pismem z dnia 3 września 2018 r. Komornik zawiadomił dłużnika o wszczęciu przeciwko niemu postępowania egzekucyjnego (k. 20 akt Km). Zawiadomienie doręczono dłużnikowi w dniu 17 września 2019 r. (k. 22 akt Km).

W dniu 12 września 2018 r. Komornik dokonał czynności terenowych pod adresem przy ul. (...) w W. (k. 32 – 34 akt Km).

Pismem z dnia 24 października 2018 r. wierzyciel wniósł o umorzenie postępowania egzekucyjnego z rachunków bankowych dłużnika oraz zawieszenie postępowania egzekucyjnego w pozostałej części (k. 60 akt Km).

Postanowieniem z dnia 30 października 2018 r. Komornik zawiesił postępowania egzekucyjne w sprawie Km (...) na podstawie art. 820 k.p.c. (k. 61 akt Km).

Pismami z dnia 17 kwietnia 2019 r. oraz z dnia 24 kwietnia 2019 r. wierzyciel wniósł o umorzenie postępowania egzekucyjnego (k. 71 i k. 73 akt Km). W piśmie z dnia 24 kwietnia 2019 r. wierzyciel powołał się na okoliczność zawarcia ugody pozasądowej z dłużnikiem obejmującej dobrowolną spłatę przez dłużnika należności objętych przedmiotowym postępowaniem egzekucyjnym, a także wniósł o obciążenie dłużnika kosztami postępowania egzekucyjnego. Wierzyciel nie załączył odpisu przedmiotowej ugody, nie wskazał też w treści pisma żadnych szczegółów dotyczących przedmiotowej ugody, w szczególności daty jej zawarcia.

Postanowieniem z dnia 30 kwietnia 2019 r. Komornik umorzył postępowanie egzekucyjne na podstawie art. 825 k.p.c. (pkt 1) oraz ustalił jego koszty na łączną kwotę 47 804,17 złotych, w tym opłata stosunkowa z art. 29 ust. 1 ustawy o kosztach komorniczych w wysokości 46 909,96 złotych (pkt 2), nadto w kolejnym punkcie wezwał dłużnika do zapłaty kosztów w kwocie 46 909,96 złotych tytułem opłaty stosunkowej oraz kwoty 5,50 złotych tytułem wydatków gotówkowych (pkt 3).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie akt Km (...).

Sąd zważył, co następuje:

Postanowienie Komornika w zaskarżonym przez dłużnika zakresie podlegało uchyleniu, jednakże na innej podstawie niż wskazywał skarżący. Mając przy tym na uwadze dostrzeżone uchybienia Komornika, Sąd rozpoznając sprawę niniejszą orzekał również na podstawie przepisu art. 759 §2 k.p.c.

Zgodnie z przepisem art. 29 ust. 1 ustawy z dnia 28 lutego 2018 r. o kosztach komorniczych, w razie umorzenia postępowania egzekucyjnego na wniosek wierzyciela, albo na podstawie art. 824 §1 pkt 4 k.p.c. to wierzyciela obciąża opłata stosunkowa w wysokości 5% wartości świadczenia pozostałego do wyegzekwowania; jeżeli jednak wierzyciel wykaże, że przyczyna umorzenia postępowania egzekucyjnego wiąże się ze spełnieniem świadczenia przez dłużnika w terminie miesiąca od dnia doręczenia dłużnikowi zawiadomienia o wszczęciu egzekucji albo z zawarciem w tym terminie porozumienia między wierzycielem a dłużnikiem dotyczącego sposobu lub terminu spełnienia świadczenia, opłata ta obciąża dłużnika; jeżeli spełnienie świadczenia lub zawarcie porozumienia z wierzycielem nastąpiło po upływie miesiąca od dnia doręczenia dłużnikowi zawiadomienia o wszczęciu egzekucji, obciąża go opłata w wysokości 10% wartości świadczenia pozostałego do wyegzekwowania.

Nie budzi wątpliwości, że przyjętą przez ustawodawcę zasadą, w sytuacji umorzenia postępowania na wniosek wierzyciela – jest obciążenie opłatą stosunkową wierzyciela. Od tej zasady ustawodawca przewidział wyjątek. Warunkiem który musi zostać spełniony, aby wskazana opłata mogła obciążać dłużnika, a nie wierzyciela, jest wymóg wykazania przez wierzyciela przyczyn, w związku z którymi doszło do umorzenia postępowania.

Wierzyciel w swoim wniosku z dnia 24 kwietnia 2019 r. ograniczył się do wskazania, iż u podstaw jego wniosku o umorzenie postępowania egzekucyjnego leży okoliczność zawarcia z dłużnikiem ugody co do spłaty należności, które były przedmiotem postępowania egzekucyjnego w sprawie Km (...). Błędnie przyjął komornik, że powyższe stanowi „wykazanie” przez wierzyciela okoliczności, o których mowa w powołanym przepisie art. 29 ust. 1 u.k.k.

Posłużenie się przez ustawodawcę zwrotem "wykaże", oznacza, że na poparcie swoich twierdzeń wierzyciel winien przedstawić stosowne dowody. W sytuacji gdy wierzyciel – tak jak w sprawie niniejszej - powołuje się na określone okoliczności, lecz ich nie wykazuje, komornik może określić mu termin (np. na złożenie odpisu dowodu zapłaty / odpisu porozumienia z dłużnikiem), po którego bezskutecznym upływie postępowanie umorzy, rozstrzygając o kosztach w sposób niekorzystny dla wierzyciela, a zgodny z zasadą przyjętą w przepisie art. 29 ust. 1 u.k.k. Należy podkreślić, że powyższe uwagi mają zastosowanie również do daty spełnienia świadczenia, bądź zawarcia ugody. Data ta winna być ustalona, w sposób jednoznaczny, na podstawie przedłożonych dokumentów, Komornik nie może w tym zakresie stosować swoistych „domniemań” bazujących – np. jak w sprawie niniejszej – na dacie złożenia przez wierzyciela wniosku o umorzenie postępowania.

Analiza treści punktu 2 oraz 3 sentencji postanowienia Komornika z dnia 30 kwietnia 2019 r., prowadzi do wniosku, że z treści tej nie wynika, by Komornik obciążył którąkolwiek ze stron kosztami postępowania egzekucyjnego, w tym opłatą stosunkową z art. 29 ust. 1 ustawy o kosztach komorniczych.

Wskazać bowiem należy, iż w zaskarżonym punkcie 2 sentencji Komornik dokonał jedynie ustalenia wysokości kosztów postępowania egzekucyjnego, a w punkcie 3 sentencji wezwał dłużnika do zapłaty należności tytułem opłaty stosunkowej oraz nieopłaconej części wydatków gotówkowych. Komornik nie rozstrzygnął natomiast, którą ze stron postępowania ostatecznie obciążać będą ustalone koszty postępowania egzekucyjnego. Wezwanie do zapłaty nie jest równoznaczne z takim obciążeniem.

Niezależnie od powyższego wskazać także należy, iż zarówno Komornik, jak i Sąd orzekający o kosztach postępowania egzekucyjnego po dniu 1 stycznia 2019 r., zobligowany jest do stosowania aktualnych, z uwagi na datę orzekania, przepisów ustawy o kosztach komorniczych. Komornik ustalając koszty postępowania po wejściu w życie w/w ustawy, nie miał podstaw do stosowania innych przepisów niż ustawa o kosztach komorniczych. Poprzednia ustawa regulująca

tę problematykę (ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji) została przez ustawodawcę wyeliminowana z dniem 01 stycznia 2019r. z porządku prawnego i nie może stanowić podstawy prawnej żadnych orzeczeń wydanych po tym dniu, w tym także w toku postępowań zainicjowanych wniesieniem środków zaskarżenia.

Zgodnie z przepisem art. 305 ustawy o komornikach sądowych z dnia 22 marca 2018 r., traci moc ustawa o komornikach sądowych i egzekucji z dnia 29 sierpnia 1997 r. Jednocześnie z treści przepisu art. 306 ustawy o komornikach sądowych z dnia 22 marca 2018 r. wynika, że ustawa ta wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2019 r. Ustawa nie zawiera regulacji pozwalających na ustalenie, że przepisy ustawy o komornikach sądowych i egzekucji z dnia 29 sierpnia 1997 r. nadal obowiązują w jakimkolwiek zakresie.

Zauważyć przy tym należy, iż w tym samym akcie prawnym, ustawodawca widzi sytuacje, gdy dokonywane zmiany przepisów mogą mieć wpływ na treść orzeczeń wydawanych w postępowaniach odwoławczych toczących się po dniu 1 stycznia 2019r. i reaguje na nie, gdy ten wpływ chce wyeliminować. Zgodnie z przepisem art. 298 ust. 6 u.k.s., art. 1003 §2 k.p.c., w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się do postanowień o przysądzeniu własności wydanych po dniu wejścia w życie ustawy. Przepis art. 1003 §2 k.p.c. w zmienionym brzmieniu stosuje się również, zgodnie z dyspozycją art. 298 ust. 1 u.k.s., do postępowań, które zostały wszczęte przed dniem wejścia w życie ustawy. Wolą ustawodawcy było jednak, by w sprawach odwoławczych rozpoznawanych po dniu 01 stycznia 2019 r. postanowienia o przysądzeniu własności nie podlegały zmianie z powodu zmiany brzmienia przepisu.

W przypadku postanowień o kosztach postępowania egzekucyjnego wydanych na podstawie ustawy o komornikach sądowych i egzekucji z dnia 29 sierpnia 1997 r., rozpoznawanych w postępowaniach skargowych czy zażaleniowych po dniu 01 stycznia 2019 r., ustawodawca takiej woli nie wyraził, co oznacza, iż sprawy te rozstrzygane być powinny w oparciu o obowiązujące przepisy prawa.

Oceny tej nie zmienia treść przepisu art. 52 ustawy o kosztach komorniczych, uchwalonej w dniu 28 lutego 2018r., w którym ustawodawca jeszcze odwoływał się do przepisów ustawy o komornikach sądowych i egzekucji z dnia 29 sierpnia 1997 r., utrzymując jej obowiązywanie w porządku prawnym. Jak wskazano wyżej, w późniejszej ustawie o komornikach sądowych, uchwalonej w dniu 22 marca 2018 r. ustawodawca uchylił jednak w całości jej obowiązywanie z dniem 1 stycznia 2019 r., nie przewidując w tym zakresie żadnych ograniczeń w postaci przepisów intertemporalnych. Wobec treści przepisu art. 305 ustawy o komornikach sądowych, nie jest możliwe zastosowanie rozwiązań przyjętych w art. 52 wcześniejszej ustawy o kosztach komorniczych. Normy prawne, do których odwołuje się przepis art. 52 u.k.k. (przepisy ustawy o komornikach sądowych i egzekucji) nie obowiązują już w porządku prawnym, wykluczone jest więc powoływanie ich jako podstawy prawnej orzeczeń wydawanych po dniu 01 stycznia 2019r.

Wskazać należy, iż wyeliminowanie przez ustawodawcę rozwiązania przyjętego w przepisie art. 52 u.k.k. jest racjonalne i konsekwentne z punktu widzenia przyjętej przez niego w późniejszej ustawie o komornikach sądowych zasadniczej zmianie odnośnie zasady wynagradzania komorników sądowych, ukształtowanej jako wynagrodzenie prowizyjne proporcjonalne do wysokości uzyskanych opłat egzekucyjnych, stanowiących należność budżetową o charakterze publicznoprawnym i przyjętej w tym zakresie regule intertemporalnej (art. 283 ust.1 w zw. z art. 143 ust. 3 u.k.s.). Zgodnie z rozumowaniem a contrario, na mocy art. 283 ust. 1 u.k.s. - do opłat egzekucyjnych, które nie zostały prawomocnie ustalone przed dniem wejścia w życie ustawy (niezależnie od daty wszczęcia postępowania egzekucyjnego), stosuje się przepisy art. 149-151 u.k.s., zatem także przepis art. 143 ust. 3 u.k.s., który stanowi, iż przez uzyskane opłaty egzekucyjne rozumie się opłaty faktycznie pobrane lub ściągnięte na podstawie przepisów ustawy z dnia 28.02.2018r. o kosztach komorniczych. Ustawodawca konsekwentnie nie przewiduje zatem możliwości, aby w sprawach, w których przed dniem wejścia w życie ustawy opłaty egzekucyjne nie zostały prawomocnie ustalone, możliwe było orzekanie o tych opłatach na podstawie przepisów innej ustawy niż ustawa z dnia 28.02.2018r. o kosztach komorniczych, tj. wyeliminowanej z porządku prawnego ustawy o komornikach sądowych i egzekucji z dnia 29 sierpnia 1997 r.

W konsekwencji Sąd, na podstawie art. 767 k.p.c. oraz art. 759 §2 k.p.c. w związku z powołanymi wyżej przepisami prawa postanowił o uchyleniu punktów 2 i 3 sentencji postanowienia Komornika.

Orzekając ponownie o kosztach postępowania egzekucyjnego w sprawie Km (...), Komornik zobowiązany jest uwzględnić wskazania Sądu wynikające z niniejszego uzasadnienia.

Skoro, Sąd uchylił zaskarżone postanowienie Komornika w zakresie ustalenia wysokości kosztów postępowania egzekucyjnego, procedowanie co do wniosku dłużnika o obniżenie opłaty stosunkowej stało się bezprzedmiotowe.

Zgodnie z art. 355 § 1 k.p.c. sąd wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania, jeżeli powód cofnął ze skutkiem prawnym pozew lub jeżeli wydanie wyroku stało się z innych przyczyn zbędne lub niedopuszczalne.

W związku z powyższym Sąd na podstawie art. 355 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. orzekł jak w punkcie 2 postanowienia.

O kosztach postępowania Sąd orzekł w punkcie 3 postanowienia na podstawie przepisu art. 98 k.p.c. w zw. z art. 108 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. w zw. z § 8 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych – mając na uwadze fakt uwzględnienia skargi dłużnika. Na koszty sądowe w sprawie niniejszej złożyła się opłata od skargi na czynności komornika w kwocie 50 zł uiszczona przez skarżącego oraz koszty zastępstwa prawnego dłużnika w postępowaniu skargowym kwocie 80 zł, powiększone o kwotę 17 zł, uiszczoną tytułem opłaty od pełnomocnictwa.

SSR Joanna Krata

Zarządzenia:

1. odnotować i zakreślić w rep. Co;
2. odpis sentencji postanowienia doręczyć:
 - pełnomocnikowi dłużnika,
 - pełnomocnikowi wierzyciela wraz z odpisem skargi,
 - Komornikowi;
3. akta przedłożyć z wpływem lub za 21 dni z epo i (...)